

Imigrācija – vienīgais risinājums?

Ralfs Jansons

NCH Investīciju fonds, ~500 miljoni eiro ieguldīts LR kopš 1996.gada dažādās industrijās (bankas, augstās tehnoloģijas, lauksaimniecība, nekustamie īpašumi, u.c.)

Realitāte

- Latvijas iedzīvotāju skaits 22 gados samazinājies par 23% (635 000 iedzīvotāju).

(Avots: LR Centrālā statistikas pārvalde)

- 62% no šī samazinājuma ir neto migrācija:
 - emigrācija pārsniedza imigrāciju par **390 000**,
 - mirstība pārsniedza dzimstību par ‘tikai’ 245 000.

(Avots: LR Centrālā statistikas pārvalde)

Prognozes

50 gados iedzīvotāju skaits samazināsies par 20-30%.

Darbspējīgo skaits - par ~40%.

(Avots: Population Reference Bureau (PRB), Filips Rīss (Philip Rees, Leeds University))

- Latvijā dzimst $\sim 1,5$ bērns/sievieti.
- Lai iedzīvotāju skaits būtu **bez izmaiņām**, nepieciešami $\sim 2,2$ bērni/sievieti.

**Izbraucēji ir jaunāki un labāk izglītoti
nekā vidusmēra sabiedrība.**

(Avots: LU profesors Mihails Hazans, 2011)

**Palielināt dzimstību ir bezzēdzīgi, ja
turpināsim audzināt un izglītot
darbspējīgus iedzīvotājus reproductīvā
vecumā citām valstīm.**

Kāpēc viņi emigrē?

Darbvietu trūkums!

Kā var ātri radīt darbvietas?

NCH 20 gadu pieredze Latvijā....

Ieguldījumi darbvietās – NCH projekti

PROJEKTS	Uzņēmuma vecums gados	Investīcijas, milj. eiro	Eksports, %	Darbvietas (tiešās)
Sidrabe (augsto tehnoloģiju rūpnīca)	53	€ 4.0	100%	100

Klienti: NASA, Sony, Nissan u.c.

Ieguldījumi darbvietās – NCH projekti

PROJEKTS	Uzņēmuma vecums gados	Investīcijas, milj. eiro	Eksports, %	Darbvietas (tiešās)
Sidrabe (augsto tehnoloģiju rūpnīca)	53	€ 4.0	100%	100
GroGlass (stikla pārklājumu rūpnīca)	9	€ 39	100%	90

Klienti: Luvra, Kīnas Nacionālais muzejs, Bang & Olufsen, u.c.

Ieguldījumi darbvietās – NCH projekti

PROJEKTS	Uzņēmuma vecums, gadi	Investīcijas, milj. eiro	Eksports, %	Darbavietas (tiešās)
Sidrabe (augsto tehnoloģiju rūpnīca)	53	€ 4.0	100%	100
GroGlass (stikla pārklājumu rūpnīca)	9	€ 39.0	100%	90
GAIŽĒNI (Lauksaimn.projekts - fermas)	18	€ 9.2	60%	35

Salīdzinājums:

Divi celtniecības projekti.

165 jauni dzīvokļi.

140 darbavietas.

~8 miljoni eiro nodokļos (tieši valsts kasē!).

Birznieka-Upīša Pasāža

Šobrīd – stāvlaukums

Apbūves vizualizācija (81 dzīvoklis)

Cigoriņu Fabrika

Šobrīd – degradēta
teritorija Āgenskalnā

Apbūves vizualizācija (84 dzīvokļi)

Ieguldījumi darbvietās – NCH projekti

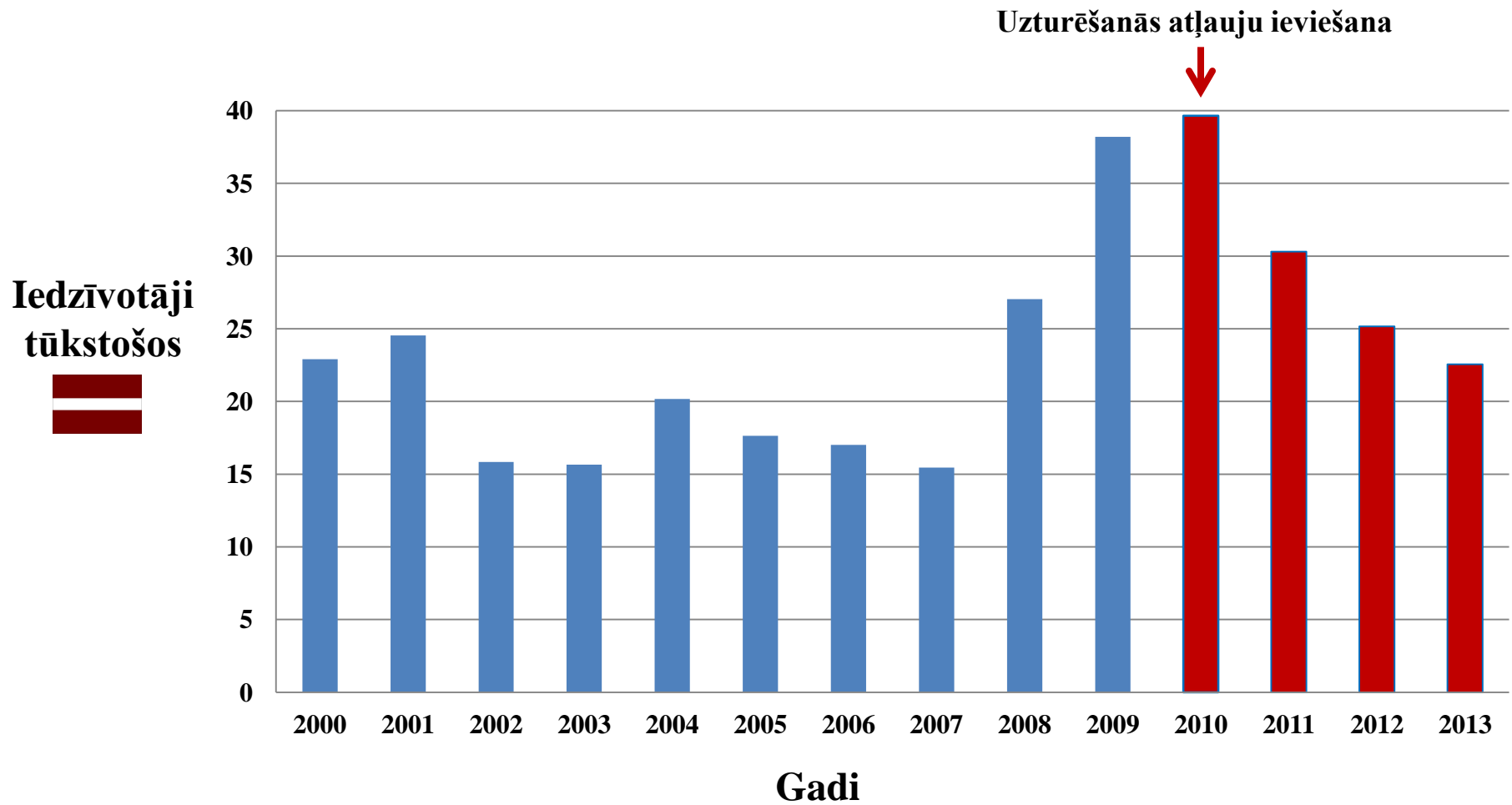
PROJEKTS	Uzņēmuma vecums gados	Investīcijas, milj. eiro	Eksports, %	Darbvietas (tiešās)
Sidrabe (augsto tehnoloģiju rūpnīca)	53	€ 4.0	100%	100
GroGlass (stikla pārklājumu rūpnīca)	9	€ 39	100%	90
GAIŽĒNI (Lauksaimn.projekts - fermas)	18	€ 9.2	60%	35
Tikai 2 dzīvokļu projekti Rīgā	3	€ 22.0	~50% (uzturēšanās atļaujas)	~140 darbinieki uz 1½ gadu.

Secinājumi

1. Eksporta nozarē jaunu darbvietu radīšana ir loti laukietilpīgs process.
2. Celtniecība ir ātrs darbvietu radīšanas veids.

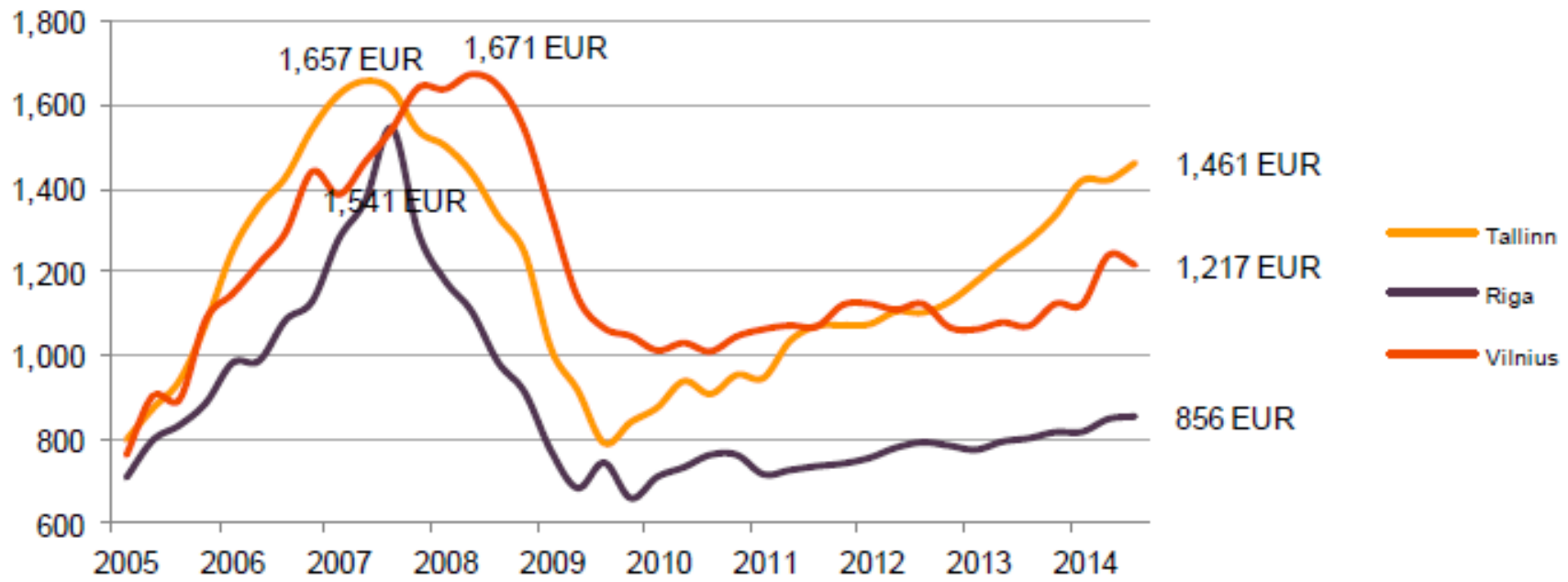
3. TUA programma ir zāles demogrāfijai un ekonomikai. Tās jādzer kādu laiku:
- mazina bezdarbu,
 - mazina emigrāciju,
 - dod nodokļus pašvaldībām un valstij,
 - ceļ dzīvokļu cenas tikai nelielā tirgus segmentā Rīgā un Jūrmalā,
 - pozitīvi ietekmē nekustāmo īpašumu tirgu ārpus Rīgas reģiona.

Uzturēšanās atļauju ietekme uz neto emigrāciju

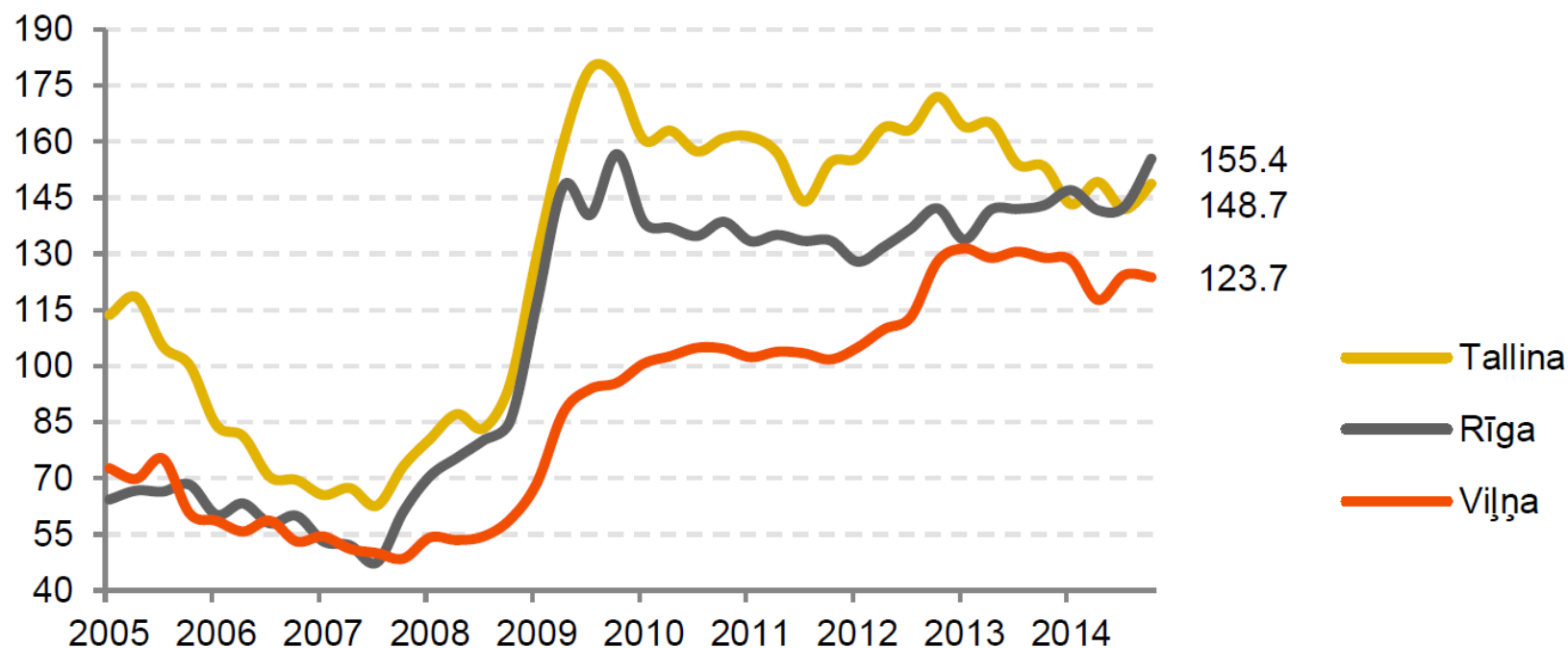
(Avots: CSB)

Apartment prices, EUR/ m2

Sources: Lithuanian Centre of Registers, Latvian State Land Service and National Real Estate Cadastre, Estonian Land Board and Swedbank.

Mājokļu pieejamības indekss

Avoti: Nacionālās centrālās bankas, statistikas departamenti, zemes dienesti un kadastru reģistri, Swedbank

Piezīme: precizēti dati par Rīgu, sākot no 2011.gada

Indekss ir faktisko ienākumu attiecība pret normu. Ja indekss ir 100 punkti, mājsaimniecības hipotekārajam kredītam novirza 30% no saviem ienākumiem. Ja indekss ir lielāks par 100 punktiem, mājsaimniecības pirktspēja pārsniedz noteikto normu. Ja indekss ir mazāks par 100 punktiem, mājsaimniecības pirktspēja ir zemāka par noteikto normu.

Vēlamās izmaiņas TUA

1. Ieguldījums 180 000 eiro – Rīgā, Jūrmalā, ne mazāk kā 90 00 eiro – citur Latvijā.
2. Vairāki īpašumi.
3. 5-7 gadu programma.
4. Skaidrs pagarināšanas mehānisms.
5. “Pirms-kvalificēšanās.”

Paldies

Ralfs Jansons

SIA Domuss
valdes priekšsēdētājs
ralfs@nchriga.lv